Companiile și-ar putea compensa retroactiv pierderile din 2020 și 2021, dacă au fost profitabile înainte de 2020

Autor: Raluca Popa, Partener Asociat, Asistență fiscală și juridică, EY România

Companiile care au obținut profit și au plătit impozitele aferente, până în anul 2019 inclusiv, și-ar putea reporta retroactiv pierderile din anii 2020 și 2021 într-o anumită limită ce va fi stabilită de fiecare stat membru în parte. Măsura este recomandată de Comisia Europeană, fiind parte a unei strategii mai ample, „Impozitarea afacerilor în secolul XXI", care urmărește alinierea cadrului fiscal cu realitatea economică și introduce o agendă fiscală pentru următorii doi ani.

Recomandarea a venit recent din partea Comisiei Europene (CE), care a dat statelor membre puterea de a redacta legislația de implementare cât mai aproape de realitățile bugetare pe care le experimentează. Este o măsură extraordinară, aplicată în special pentru a asigura, mai ales întreprinderilor mici și mijlocii, o susținere în redresarea economică, dar și pentru a elimina concurența neloială între companiile din statele membre.

„Având în vedere circumstanțele economice excepționale din anii 2020 și 2021, ca urmare a pandemiei COVID-19, statele membre ar trebui să permită reportarea retroactiva a pierderilor fiscale, cel puțin pentru anul fiscal anterior, adică cel puțin pentru 2019. Statele membre pot prelungi,

însă, această perioadă până la trei ani în urmă, permițând astfel companiilor să își compenseze pierderile din exercițiile fiscale 2020 și 2021 cu profiturile deja impozitate din anii fiscali 2019, 2018 și 2017”, se notează în recomandarea Comisiei.

Mai mult, statele membre ar trebui să permită întreprinderilor să solicite imediat compensarea pierderilor pe care estimează că le vor suporta în anul fiscal 2021, fără a fi nevoie să aștepte până la sfârșitul anului.

În prezent, anumite state membre au deja incluse în legislațiile naționale diverse măsuri pentru utilizarea pierderilor fiscale, cea mai comun întâlnita fiind reportarea acestora pentru următoarele exerciții financiare. De altfel, și România are o astfel de regulă care permite reportarea pierderilor realizare într-un anumit an fiscal pentru următorii șapte ani consecutivi.

Ca măsură de politică fiscală în contextul situației generate de criza COVID-19, reportarea pierderilor pentru anii fiscali viitori este cea mai puțin eficientă, întrucât beneficiul lichidității se amână până la momentul când companiile vor deveni din nou profitabile.

Pe de altă parte, reportarea retroactivă a pierderilor fiscale curente va genera imediat lichidități suplimentare pentru companii. Acest mecanism de reportare retroactivă are și beneficiul de a susține afacerile profitabile anterior crizei COVID-19, adică acele afaceri sănătoase care au avut de suferit ca efect direct al pandemiei – mai notează Comisia. CE recomandă statelor membre să limiteze valoarea pierderilor reportabile la maxim 3 milioane de euro, dat fiind impactul pe care bugetele naționale l-ar resimți.

Ca să luăm un exemplu simplu: dacă o companie A a avut în 2019 profit de 100 de lei și a plătit 16 lei impozit pe profit, iar în 2021 are pierdere tot de 100 de lei – conform propunerii

CE, Compania A ar trebui să compenseze pierderea din 2021 cu profitul din 2019 și, astfel, să recupereze de la buget impozitul pe profit de 16 lei plătit în anul 2019.

Propunerile de implementare a măsurilor recomandate de Comisie ar trebui să fie discutate cu autoritățile europene până în ultimul trimestru al acestui an. De altfel, multe țări europene deja au introdus în legislație astfel de prevederi sau au publicat proiecte de lege în această direcție.

De exemplu:

Marea Britanie – permitea deja reportarea retroactivă a pierderilor pentru ultimele 12 luni. În plus, autoritățile fiscale au publicat un comunicat conform căruia perioada de reportare retroactivă se extinde la trei ani pentru pierderile înregistrate în perioadele fiscale încheiate între 1 aprilie 2020 și 31 martie 2022.

Germania – permite reportarea nelimitată a pierderilor fiscale și, în a numite condiții, reportarea retroactivă pentru ultimul an până la 1 milion de euro. În plus, în contextul COVID-19, plafonul de raportare retroactivă a fost ridicat de la 1 milion la 5 milioane de euro pentru pierderile realizate în 2020 și 2021 și există deja propuneri legislative de ridicare a acestui plafon la 10 milioane de euro.

Austria – pentru prima dată, autoritățile austriece au permis reportarea retroactivă a pierderilor din 2020. Această regulă nu reprezintă o modificare permanentă a legislației fiscale, ci mai degrabă o oportunitate punctuală în contextul COVID-19.

Polonia – contribuabilii ale căror venituri în 2020 au scăzut cu mai mult de 50% față de perioadele fiscale anterioare pot să folosească pierderile din anul 2020 contra profiturilor din anul 2019 – prin depunerea unei declarații rectificative la anul 2019 (până la 5 mil. PLN).

Franța – în prezent, pierderile dintr-un anumit an fiscal

(până la 1 milion de euro) pot fi folosite, în anumite condiții, pentru a compensa obligațiile fiscale din anul anterior, însă rambursarea efectivă a acestor sume se face pe parcursul a cinci ani. Există însă o propunere legislativă care permite utilizarea accelerată a acestor pierderi prin rambursare imediată.

În România, introducerea unor măsuri de utilizare retroactivă a pierderilor fiscale, în linie cu recomandarea Comisiei Europene, ar avea cu siguranță un rezultat pozitiv. Așa cum se întâmplă în general cu măsurile de utilizare a pierderilor, costul unei astfel de măsuri este doar o chestiune de timp – astfel, afacerile vor putea beneficia de lichidități acum, când au cea mai mare nevoie, și nu vor trebui să aștepte să își folosească pierderile împotriva unor profituri viitoare. Pe de altă parte, bugetul va încasa impozitul pe profiturile viitoare realizate de aceste companii.

Alte măsuri fiscale propuse de Comisia Europeană prin comunicatul intitulat „Impozitarea afacerilor în secolul XXI”:

Înlăturarea dezechilibrelor în finanțarea prin capital versus împrumut – Criza pandemică a contribuit semnificativ la îndatorarea companiilor. În prezent, regulile fiscale permit (în anumite limite) deducerea costurilor aferente finanțării prin împrumut, însă nu și în cazul finanțării prin capital. Propunerea Comisiei va încerca să înlăture acest dezechilibru, susținând astfel recapitalizarea companiilor vulnerabile financiar – o propunere în acest sens vă fi emisă până în trimestrul întâi 2022.

Se continuă lupta împotriva practicilor fiscale agresive prin introducerea de noi reguli cu privire la utilizarea abuzivă a companiilor fără substanță – așa numitele căsuțe-poștale. Aceste măsuri vor fi introduse printr-o completare a Directivei Anti-Evaziune Fiscală (ATAD 3) – propunerile vor trebui emise până în al patrulea trimestru al anului 2021.

Comunicatul Comisiei include și o propunere (ce va fi emisă până în 2022) care prevede ca anumite companii mari, care își desfășoară activitatea în Uniunea Europeană, să își publice ratele efective de impozitare (i.e. simplu spus, impozitul efectiv plătit raportat la profiturile realizate). O astfel de măsură va conduce la creșterea transparenței cu privire la impozitele plătite de companiile mari, va permite monitorizarea unor strategii agresive de planificare fiscală și va oferi factorilor politici o mai bună vizibilitate cu privire la contribuțiile fiscale ale companiilor multinaționale în Uniunea Europeană.

Comisia se gândește, de asemenea, la realizarea, până în 2023, a unui nou cadru la nivel european privind impozitul pe profit sub titlul: „Afacerile în Europa: cadrul pentru impozitarea profiturilor" sau BEFIT. BEFIT se va baza pe o repartizare a profiturilor realizate pe baza unei formule și o bază de impozitare comună și va înlocui propunerea în așteptare pentru o bază de impozitare consolidată, CCCTB (*common consolidated corporate tax base*), care va fi retrasă.